

speaking children and Ukrainian-Russian bilinguals of young preschool age (that is period of age from three to five).

The experiment took place in the Eastern part of Ukraine, precisely Kharkiv as well as in the Western part of the country – in Lviv. The total number of respondents is 416. This number is made of 208 respondents from Kharkiv (104 girls and 104 boys) and 208 respondents from Lviv (104 girls and 104 boys). In the paper we dwell on the issue of lexical-thematic constituents of inner lexicon of a child of young preschool age. The associative fields received in the experiment gave us an opportunity to form lexical-thematic groups of inner lexicon of Ukrainian speaking children and Ukrainian-Russian bilinguals of young preschool age.

The analysis showed that there are 25 main lexical-thematic groups: «people», «proper names», «flora and fauna», «elements and nature phenomenon», «colours», «game, toys, sport games», «drinks, food and actions and characteristics connected with them», «alphabet, letters, sounds», «names of months, seasons and derivatives», «study», «clothes, accessories», «location», «direction of movement», «designation of movement», «transport and its components», «feeling of love», «house and its part», «quantity, size», «evaluation», «speech processes», «temperature state», «cognitive processes, memory», «words, that means sounds or their realization», «characters of fairy tale, myths and children's stories», «imperative».

Taking into account the peculiarities of the problem we compared the results of our analysis with the lexical-thematic groups that were singled out by other researches basing on analysis of inner lexicon of children of other age groups. There were mentions and named the examples of the language norm's breaking as a result of impact of bilingualism onto a child's language and speech. The reactions that were received in our free associative experiment indicate the state of recipients as active language personalities. Different fragments of the world are in the sphere of their perception. The characteristics of the fragments are realized according to different parameters: time, space, movement, people's relationships, quantitative and quality characteristics of the objects. The conclusions made the necessity of further research of the other age group's inner lexicon and lexical-thematic groups in it obvious.

Key words: children's speech, free association experiment, lexical-thematic groups, inner lexicon, monolingual, bilingual.

УДК 811.111.2'276.6:636

Наталія ГЛУШАНИЦЯ

ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ГАЛУЗЕВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ АВІАЦІЇ

У статті досліджено з позицій когнітивної лінгвістики структуру та закономірності організації англословної авіаційної терміносистеми, описано фахові авіаційні терміни у межах когнітивної лінгвістики та концептуальної інтеграції. Досліджено структуру та закономірності організації англословної авіаційної терміносистеми.

Ключові слова: когнітивна лінгвістика, термін, принципи термінотворення, етимологія, терміносистема, арготична лексика, англійська авіаційна терміносистема.

Постановка наукової проблеми та її значення. Актуальність проблеми нашого дослідження зумовлена необхідністю упорядкування та систематизації англійської авіаційної терміносистеми; потребою оптимізації наукової комунікації українських фахівців у галузі авіації шляхом раціонального відбору словотворчого інструментарію; зростанням впливу англійської авіаційної термінології на розвиток словникового складу сучасних мов.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Сучасне термінознавство поступово виокремлюється в самостійну лінгвістичну галузь, характерною ознакою якої є інтеграція з когнітологічними дослідженнями. Термінознавство, як наука, було започатковано у працях С. Чаплигіна, Д. Лотте, Г. Винокура, В. Виноградова, О. Реформатського, Г. Холодного, Е. Вюстера та Х. Фельбера. На думку О. Кубрякової лінгвістів і когнітологів об'єднує завдання вилучити з власне мовного матеріалу якомога більше відомостей про нього і про те, що стоїть за цим матеріалом [11], тобто про структури свідомості й когнітивні процеси. Розглядаючи термін як вербалізований концепт та визначаючи когнітивну функцію терміносистеми [12] можливо з'ясувати когнітивну проекцію процесів термінотворення та встановити співвідношення терміносистем різних мов і відповідних фрагментів наукової картини світу.

Аналіз наукової літератури з проблеми формування та функціонування спеціальної термінології засвідчує про досить глибоке вивчення вітчизняними та зарубіжними лінгвістами

сутності поняття «термін». Науковцями досліджено природу терміна, його ознаки, критерії розмежування терміна і не терміна (G.Leech, E.A.Nida, J. Noeschler, A.Reboul, J. Lucher.), співвідношення терміна та поняття (M.Halliday, Л. Касаткин, Е. Клобуков, П. Лекант) терміна та номена (H. Marchand), способи та засоби творення термінів (Е. Скороходько, В. Іщенко, Е. Геращенко), розроблені принципи побудови та упорядкування науково-технічних термінологій (І. Малиновська, Л. Омельченко, Е. Ряховська, Р. Цагалова). Лінгвісти визначають два основні підходи у процесі дослідження термінів – нормативний та дескриптивний (В. Костенко, О Дуда.).

Останнім часом все більше вживається на позначення слів, стилістично знижених, термін «сленг», який в перекладі з англійської мови означає мову соціально чи професійно відокремленої групи на протилежність літературній мові; варіант розмовної мови (в тому числі експресивно забарвлені елементи мови), що не співпадають з нормою літературної мови [4]. Сленг – жаргонні слова або вирази; розмовний варіант тієї чи іншої соціальної або професійної групи [5]. Це надзвичайно виразні, іронічні слова, що слугують для позначення предметів, про які говорять в повсякденному житті.

В. Вілюман [2] запропонував розрізнити 1) загальний сленг, тобто, той, що знаходиться за межами літературної мови; 2) спеціальний сленг, тобто слова та словосполучення того чи іншого професійного чи то класового жаргону. Спеціальний сленг включає в себе арго. Арго – мова якоїсь вузької соціальної чи професійної групи, штучно створювана з метою мовного відокремлення; характеризується головним чином наявністю слів, незрозумілих для сторонніх. Це професійний жаргон різних соціальних груп.

За В. Жирмунським, арго – «свого роду пароль, за яким упізнають один одного, ... і засіб професійної організації в умовах гострої соціальної боротьби» [7].

Однак, вивчення та аналіз досліджень з зазначеної теми показали, що проблема формування та функціонування англійської авіаційної термінології досліджена недостатньо, хоча нині є роботи, які є цінним внеском у вирішення означеної проблеми [3; 6; 9].

Мета і завдання статті – дослідити з позицій когнітивної лінгвістики структуру та закономірності організації англомовної авіаційної терміносистеми.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для дослідження процесів термінотворення та організації терміносистем використовують принципи когнітивної лінгвістики, оскільки саме мова, на думку когнітивних лінгвістів, відіграє провідну роль у процесі пізнання навколишньої дійсності та формування нових термінів [8; 10].

Науково-технічна термінологія є робочим інструментом щоденного користування, оскільки знання науково-технічної термінології та вміння користуватися нею дають змогу ефективно опрацьовувати зростаючий потік іноземної наукової інформації, формують аналітичне уміння в роботі з інформацією з іноземних джерел та вміння працювати самостійно з неадаптованим науковим текстом будь-якого рівня складності. Переклад термінів повинен чітко відповідати значенням, прийнятим спеціалістами даної сфери.

Специфіка термінів полягає в тому, що вони виникають у процесі виробничої та наукової діяльності і тому функціонують лише серед людей, які володіють відповідними науковими та виробничими уміннями та навичками. Термінам притаманні антонімія та ідіоматика. Наприклад, термін «valve» в механіці означає «клапан», в радіотехніці – «електронна лампа», в гідравліці – «затвор»; термін «power» у фізиці означає «потужність», «енергія»; в математиці – «ступінь», в оптиці – «сила збільшення лінзи».

Термін може складатися з одного чи кількох слів (термінологічна група). Правильність перекладу складних термінологічних груп залежить від уміння того, хто перекладає виявити структуру терміна (переклад англійської термінологічної групи здійснюється справа наліво), яку можна представити у такому вигляді:

System – система; reference system – система координат; inertial reference system – інерційна система координат.

Читання термінологічних груп подекуди викликає труднощі. Тому спостерігається тенденція щодо скорочення їхньої назви. Скорочення є ширшим поняттям, ніж акронім або аббревіатура.

Акронімом називається скорочення, фонетична структура якого співпадає з фонетичною структурою загальнонавчаних слів. Для утворення акронімів використовуються частини слів, які входять до складу термінологічних груп:

IMLI – import licence – дозвіл на ввезення

GNDCCK – ground check – наземна перевірка

PLNADD – additional flight plan – план польоту на додатковий рейс

TRFM – mail transfer – передача пошти

На відміну від акронімів, для утворення аббревіатур використовуються тільки перші літери слів, які входять до складу вихідних термінологічних груп:

APU – auxiliary power unit – допоміжна силова установка

DME – distance measuring equipment – дальномірне обладнання

FMCS – flight management computer system – електронна система управління польотом

GA – general aviation – авіація загального призначення

STOL – short take off and landing aircraft – повітряне судно короткого зльоту і посадки.

Абревіатури, які використовуються для позначення авіаційних термінів, поступово витісняють на письмі повні форми терміноодиниць у зв'язку з тенденцією до спрощення термінологічної бази.

Найбільша кількість загальних термінів запозичена зі стародавніх латинської та грецької мов. Численна група технічної термінології – це слова сучасних західноєвропейських мов (в основному англійської). У зв'язку зі швидким розвитком аерокосмічної техніки та інформатики, створенням нових моделей повітряних суден з'являються нові поняття, які ще не зафіксовані галузевими термінологічними словниками. Зазвичай вони є носіями важливої інформації. Для розкриття їх значення необхідно знати загальні принципи термінотворення, певний мінімум латинських та грецьких коренів, суфіксів та префіксів, які найчастіше використовуються для утворення нових термінів, та вміти практично застосовувати ці знання. Поповнення термінологічного складу мови відбувається за рахунок нових слів, утворених за допомогою афіксації, конверсії та запозичення. Появі

нових термінів сприяють комбінування та додавання лівих та правих означень до основного терміну.

Афіксація – це утворення нових термінів шляхом додавання до кореневих слів запозичених з грецької та латинської мов префіксів та суфіксів, наприклад:

to amplify (підсилювати) + er = amplifier (підсилювач)

to inject (вприскувати) + tion = injection (вприскування)

re + to direct (спрямовувати) = redirect (змінювати напрям)

to retract (піднімати шасі) + able = retractable (те, що прибирається)

Додавання префікса може модифікувати або змінювати в потрібному напрямі значення вихідного терміна. Наприклад, префікс pre- передає ідею передування в часі і просторі. Якщо додати його до спеціального терміна, то отримаємо зміни в значенні цього терміна. Наприклад: pre + mixing = premixing (попереднє змішування). Подібні префікси в теорії перекладу отримали назву префіксів зміщення. Префікс sonic утворює групу термінів, які відрізняються за параметрами швидкості. Наприклад: infrasonic (інфразвуковий); subsonic (дозвуковий); supersonic (надзвуковий). Існують також префікси, що використовуються для творення термінів, що мають вимірювальне та метрологічне значення. Вимірювальні префікси змінюють геометричну, фізичну, хімічну величину, яку виражає термін, в певне число разів. Вимірювальний префікс semi- надає значення половини від вираженої первинним терміном величини. Наприклад: semibulkhead – напівшпангоут; semiconductor – напівпровідник; semiaxis – напіввісь. Вимірювальний префікс multi- надає первинному терміну значення багаторазовості та повторюваності. Наприклад: multimode – багаторежимний; multistaged – багатоступінчастий (компресор, турбіна, ракета).

Нові терміни можуть також утворюватись способом словоскладання. Два чи більше слова (або їх основи) поєднуються, формуючи новий термін, наприклад: wave + length = wavelength (довжина хвилі). Поєднання слів може відбуватися з або без з'єднувальної голосної. Новоутворене складне поняття може писатись разом чи через дефіс. Наприклад: air + cargo = aircargo (авіаційний вантаж); life + time = lifetime (термін служби). Іноді утворений таким способом термін може повною мірою

відрізнитись від похідного слова. Наприклад: teeter-totter structural integrity tests – вид вібростенових випробувань конструкції на міцність.

Конверсія – це інший спосіб творення нових наукових понять. З існуючого слова чи терміна утворюється нове поняття, яке належить до іншої частини мови, наприклад:

to know + how = know how (знання технології виробництва виробу)

to jump (стрибати) – a jump (стрибок)

bare (голий) - to bare (оголювати)

Найпоширенішим способом творення нових термінів є запозичення з інших мов, наприклад:

antenna – антена (від лат. antenna)

blanch – білий, срібlistий (від нім. blinken – сяяти)

defend – захищати (від франц. defendre – забороняти)

advice – порада (від франц. avis – погляд)

Процес запозичення найінтенсивніше відбувався в 1500-1700 роках, коли починали закладатись основи сучасної мови науково-технічного спілкування. Виділяють 5 періодів розвитку авіаційної терміносистеми, які нерозривно пов'язані з розвитком авіації від запуску повітряної кулі братів Монгольф'є в 1783 і до сьогодні [1].

Знання етимології термінів іншомовного походження дозволить уникнути їх неправильного вживання. Вивчаючи авіаційну термінологію, ми дійшли висновку, що значна частка термінів є французького походження (а також латинського та грецького). Це пояснюється тим, що навіть на початку ХХ століття Франції належали вагомі досягнення в галузі авіації. Однак на початку ХХ століття в Англії та США відбувається активний розвиток авіації. Результатом цього є утворення цілого ряду нових авіаційних термінів та термінологічних словосполучень англійського походження:

booster – бустер, силовий гідравлічний пристрій у системі керування літаком;

stringer – стрингер, призначений для підкріплення обшивки і спирається на шпангоути або ж нервюри;

tandem – тандем, розташування однорідних пристроїв послідовно по одній осі;

tumbler – тумблер, малогабаритний механічний перемикач на два, рідше три положення;

flutter – флатер, незатухаючі коливання частин літака, переважно крила, у польоті, які виникають при досягненні деякої швидкості, залежної від пружних, масових і аеродинамічних характеристик конструкції;

liner – лайнер, великий новітній пасажирський літак далекого сполучення

Іншим способом творення нових термінів є комбінування кількох вище згаданих способів. Наприклад, термін know how утворений за допомогою словотворення та конверсії.

Складні термінологічні групи можуть утворюватися шляхом додавання лівих та правих означень до основного терміна. Наприклад: maximum threshold speed – максимально допустима швидкість проходження порогу ВПП; fuel tank filling rate – швидкість заправки паливних баків. Кількість похідних термінологічних груп, які створюються на основі базових термінів таких як system, speed, range, rate, procedure, aircraft, неперервно зростає. Це спричиняє додаткові труднощі, пов'язані з пошуком терміна в межах гнізда термінологічної групи. Процес розвитку термінологічної групи іноді завершується процедурою скорочення, яке може входити до складу цієї групи. Наприклад: VOR course flight – політ по маяку VOR.

Процес формування авіаційної термінології, як зазначалося вище, пов'язаний із запуском повітряної кулі братами Монгольф'є (1783 р.). Поява нових термінів зумовлена особливостями розвитку авіаційної науки і техніки. Вони з'являються у зв'язку з необхідністю номінування нових явищ у сфері авіації. Семантика термінів може змінюватись, розширюватись, переосмислюватись у зв'язку з відкриттями у авіаційній науці та техніці. Наприклад, термін «aeropaut», спочатку мав значення «повітроплавець». З появою літальних апаратів, важчих за повітря, значення даного поняття стали трактувати як «пілот»; з освоєнням космосу як «космонавт». Семантичні трансформації можуть бути результатом змін у будові, функціях самих предметів. Так, на початку ХХ століття термін «aeroplane» означав літак, сконструйований із дерев'яних стійок та парусини; сьогодні цим терміном позначають

повітряне судно, складну інженерну споруду, оснащену комп'ютеризованим та високоавтоматизованим обладнанням.

Терміносистемам характерні процеси, властиві й загальноживаній лексиці, котра з активного складу може переходити до пасивного у зв'язку з вилученням з ужитку предметів, із втратою особами певних функцій тощо. Елементом пасивного складу лексики є історизми. Так, деякі авіаційні терміни стали історизмами (бортмеханік, моторист, штурман, радист), що зумовлено комп'ютеризацією та автоматизацією багатьох систем управління, котра спричинила скорочення штату екіпажу. Наукові терміни є основою професійної взаємодії фахівців авіаційної галузі. Вони належать до літературної, тобто нормативно маркованої лексики. Однак фахівці галузі цивільної авіації та представники інших сфер фахової діяльності, поряд з літературною лексикою, котра є засобом професійної взаємодії в стандартизованих, офіційних ситуаціях, активно послуговуються й лексикою, котра має розмовний, неофіційний характер та емоційну забарвленість. Це лексика обмеженого вжитку. До неї належать професіоналізми, жаргонізми.

Арготична лексика використовується як засіб емоційної експресії у сфері щоденного спілкування та є підвидом спеціального сленгу. Вона існує і в сфері авіації. Наведемо деякі приклади вживання аргонізмів в авіаційній сфері за певними тематичними групами.

На аеродромі: зеленка, тархун – бензин Б-91/115 (від характерного зеленого кольору, притаманного цьому бензину); борт – повітряне судно; курятина – бортове живлення; вішалка – пристрій для зважування багажу; таблетка – санітарна машина; змій горинич – теплообдувна машина для видалення обледеніння; жижа – гідрорідина; сусіди – розміщений поряд військовий аеродром. Погода: чотири дев'ятки – нормальна погода; каміння з неба – сильний дощ; мряка з молоком – туман з опадами. Елементи літака: вентилятор, м'ясорубка – гвинтовий двигун; лопухи – закрилки, інтерцептори; гальмівні щитки; дірка – ілюмінатор; удавка – пасок безпеки; роги – штурвал; газета – світлосигнальне табло, яке знаходиться на верхньому центральному пульті; лопата – гальмівний щиток Су-27; ласти – горизонтальний стабілізатор; глазки – посадкові фари; зоб – нижній ліхтар кабіни пілота. Люди в

авіації: бортач – бортмеханік; птах-говорун – бортрадист; господар глісади – диспетчер кола; пеньки, черепа – спеціалісти пілотажно-навігаційного комплексу; шнурок, кабан, мавпа – спеціаліст з авіаційного та радіоелектронного обладнання; слон – технік по літаку та двигуну. Жаргонні фрази: дрова – те, що залишається від ЛА після аварії; дров наламати – понівечити літак; «дрова будуть» – прогноз щодо очікування аварії; дерев'яний комп'ютер – НЛ-10 (навігаційна лінійка); прилетіти на рогах – пілотувати повітряне судно при відмові автопілота; махати крилами – здійснювати політ з недостатнім запасом палива чи здійснювати посадку з несправними двигунами; позолотити кіль – сісти під захід сонця; повний рот землі – катастрофа; кинути колеса – випустити шасі; сідати на лампочках – сідати з критично малим залишком палива. Назви різних літальних апаратів: Airbus – арбуз; Ан-225 «Мрія» – сороконіжка; Боїнг – бобік; Боїнг 737 – маленький Боїнг; Боїнг 747 – горбатий, товстолобик; Боїнг-777 – три топора; Ан-72, Ан-74 – чебурашка.

В авіаційному жаргоні існують слова, які звучать однаково, але мають різні значення, наприклад: сапог – місце, куди штурман поміщував голову, для того щоб подивитись у радіолокатор; сапог – сфера висот і швидкостей ГП; сапог – пілот військово-транспортної авіації, «сапог» – тубус у бортового радіолокатора.

Наведені приклади слугують переконливим доказом того, що аргонізи можуть мати настільки не літературне значення, що іноді слугують засобом пониження гідності людини. Тому доречно уникати їх вживання за допомогою активного використання термінів.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Вищевикладене дає підстави стверджувати, що для коректного розуміння терміна необхідно визначити в ньому понятійне ядро, побічний смисл та емоційну оцінку. Фахові авіаційні терміни описано у межах когнітивної лінгвістики та концептуальної інтеграції. Досліджено структуру та закономірності організації англомовної авіаційної терміносистеми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Асмукович І. В. Формування та розвиток англійської авіаційної термінології / І. В. Асмукович // Науковий вісник

Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. – № 6. – С. 112–117.

2. Виллюман В. Г. О способах образования слов сленга в современном английском языке / В. Г. Виллюман // Учен. зап. Ленингр. гос. пед. ин-та им. А. И. Герцена, 1955. – Т. III. – С. 47–50.

3. Гільченко Р. О. Англо-український навчальний словник авіаційних термінів / Р. О. Гільченко. – К. : НАУ, 2005. – 220 с.

4. Грачев М. А. Механизм перехода арготизмов в общенародный язык // Русский язык в школе / М. А. Грачев. – 1996. – № 5. – С. 34–37.

5. Дубічинський В. В. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів / За заг. ред. д-ра філолог. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х. : ВД «ШКОЛА», 2006. – 1008 с.

6. Єнчева Г. Г. Лінгвокогнітивне моделювання процесу перекладу авіаційних термінів (на матеріалі англо-українських версій нормативно-технічної документації ІСАО) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 “Перекладознавство” / Г. Г. Єнчева; ДЗ “Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського”. — О., 2011. — 20 с.

7. Жирмунский В. М. Национальный язык и социальные диалекты / В. М. Жирмунский. – Ленинград: Художественная литература, 1936. – 298 с.

8. Касевич В. Б. Язык и знание // Язык и структура знания: сб. ст. / редкол. : Р. М. Фрумкина (отв. ред.) и др. М. : Наука, 1990. С. 9—25.

9. Ковтун О. В. Теоретико-методологічні засади формування професійного мовлення у майбутніх фахівців авіаційної галузі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.02 “Теорія і методика навчання (українська мова)” ; 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / О. В. Ковтун; Південноукраїнський національний пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2013. – 44 с.

10. Колшанский Г. В. Объективная картина мира в познании и языке / Г. В. Колшанский. – М. : Наука, 1990. – 108 с.

11. Кубрякова Е. С. Язык и знание / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 555 с.

12. Лейчик В. М. Терминоведение. Предмет, методы, структура / В. М. Лейчик. – М. : КомКнига, 2006. – 256 с.

Н. ГЛУШАНИЦА

ФОРМИРОВАНИЕ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ АНГЛИЙСКОЙ ОТРАСЛЕВОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ РАЗВИТИЯ АВИАЦИИ

В статье исследованы с позиций когнитивной лингвистики структура и закономерности организации англоязычной авиационной терминосистемы, описано профессиональные авиационные термины в пределах когнитивной лингвистики и концептуальной интеграции. Исследована структура и закономерности организации англоязычной авиационной терминосистемы.

Ключевые слова: когнитивная лингвистика, термин, принципы терминообразования, этимология, терминосистема, арготическая лексика, английская авиационная терминосистема.

N. GLUSHANYTSIA

FORMATION AND FUNCTIONING OF ENGLISH INDUSTRY TERMINOLOGY IN THE DEVELOPMENT OF AVIATION

The article studies the structure and regularities of English aviation terminology from the standpoint of cognitive linguistics. Professional aviation terms are described within the limits of cognitive linguistics and conceptual integration. The structure and regularities of English aviation terminology have been studied.

Considering the term as a verbalized concept and defining a cognitive function of terminological system, the cognitive projection of term processes has been defined. The correlation of terminological systems of different languages and the appropriate fragments of scientific world has been found.

Analysis of scientific literature on the formation and operation of special terminology allowed to distinguish the main directions of term study: nature of the term, its characteristics (G. Leech, E. A. Nida, J. Noeschler, A. Reboul, J. Lucher.), correlation of term and concept (M. Halliday, L. Kasatkin, P. Lekant), term and nomina (H. Marchand), ways and means of terms creation (E. Skorokhodko V. Ishchenko, E. Heraschenko), principles of organizing of scientific and technical terminology (I. Malynovska, L. Omelchenko, E. Ryahovska, R. Tsahalova).

It has been determined that the specificity of terms is that they occur in the process of industrial and scientific activity and therefore only people who have the relevant scientific and production abilities and skills use them.

It has been noted that the accuracy of the translation of complex terminological groups depends on the translator's ability to reveal the term structure (translation of English terminological group is made from the right to the left).

The ways of terminology replenishment with the new words, which are formed using affixation, conversion, compounding and borrowing have been analyzed.

It has been recognized that understanding of etymology of the terms of foreign origin will prevent their misuse.

It has been determined that the development of aviation terminology is inextricably linked with the development of aviation. The emergence of new terms is caused by the specific features of aviation science and technology. They appear because of the need to nominate the new phenomena in aviation.

The specialists of civil aviation sector, along with literary vocabulary, which is a means of professional interaction in standardized, formal situations actively use vocabulary, which is colloquial and informal. The article gives examples of jargon use in aviation according to the thematic groups. It has been proved that jargon can sometimes serve as a means of humiliation of human dignity, therefore it is better to use terms instead of jargon.

Key words: cognitive linguistics, term, principles of term formation, etymology, terminological system, argot, English aviation terminological system.

УДК 811.161.2

Тетяна ГУЛЬЧЕНКО

ДІЄСЛІВНІ СИНОНІМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ АКТУ МОВЛЕННЯ У ОПОВІДАННЯХ ІРИНИ ВІЛЬДЕ

У статті подано стислий огляд дієслівних синонімів тематичної групи – акту мовлення у прозових творах Ірини Вільде. Проаналізовано лексичні одиниці лексико-семантичної та семантико-стилістичної груп, визначено контекстуальне значення синонімів.

Ключові слова: синонім, класифікація синонімів, синонімічний ряд, семантика, контекстуальне значення.

Особливе зацікавлення в українських і закордонних мовознавців завжди викликали проблеми дослідження синонімії. Досліджуючи це питання важко обійтися без вивчення синоніміки художнього твору, адже це не лише допомагає висвітлити закономірності використання